

Begrijpend lezen

groep

5

HOOFDGEDACHTE

Hallo!

Dit pdf-bestand bevat een oefentekst met bijbehorende vragen en een video met bijbehorend oefenblad. De tekst is gemaakt op het niveau van groep 5.

Bekijk eerst de video op YouTube: <https://youtu.be/wijzeroverdebasisschool/hoofdgedachte> of scan deze QR-code, dan kom je meteen bij de juiste video uit.

In deze video wordt uitgelegd wat een hoofdgedachte is. Met behulp van het oefenblad leert je kind hoe hij een hoofdgedachte uit een tekst kan halen. Het vinden van een hoofdgedachte is een van de leesstrategieën die nodig zijn bij begrijpend lezen.

We raden je aan om eerst de video te bekijken, daarna samen met je kind het oefenblad te maken en tot slot de tekst “Het beste cadeau voor je hersenen” te lezen en de vragen te maken.

Wil je meer oefenen met begrijpend lezen? Ga naar:
<https://wijzeroverdebasisschool.nl/begrijpend-lezen-video>

Veel succes met oefenen!

Team Wijzer over de Basisschool

*PS Heb je deze oefentekst gedownload via wijzeroverdebasisschool.nl?
Blijf dan goed in je mailbox kijken, want je wil niks missen!*

Lees dit samen met je kind.

Hoofdgedachte

Wat is een hoofdgedachte?

Het belangrijkste onderwerp uit de tekst.

De hoofdgedachte van een tekst is het belangrijkste onderwerp uit de tekst. De hoofdgedachte schrijf je in één of twee zinnen op. Het is een korte omschrijving van het belangrijkste onderwerp uit de tekst.

Wanneer ga je op zoek naar de hoofdgedachte?

Na het lezen van de hele tekst.

De hoofdgedachte van een tekst zoek je na het lezen van de hele tekst. Pas wanneer je de hele tekst hebt gelezen, weet je waar de tekst over gaat en kun je het belangrijkste onderwerp uit de tekst gaan halen.

Waarom is het belangrijk om de hoofdgedachte te kunnen vinden?

Zo kom je erachter wat belangrijk en minder belangrijk is in de tekst en wat de hoofdzaak van de tekst is. De hoofdzaak is namelijk het belangrijkste. Als je in één of twee zinnen kunt zeggen waar een tekst over gaat, heb je de hoofdgedachte uit de tekst gehaald.

Hoe pak je dit aan?

Bekijk de titel van de tekst.

De titel is vaak al een mini-samenvatting van de tekst. Deze zou je kunnen gebruiken bij het vinden van de hoofdgedachte.

De hoofdgedachte is het onderwerp van de tekst + wat de schrijver daarover schrijft, daarover zegt of daarvan vindt.

Waar?

In de inleiding, eerste alinea of aan het einde van een tekst.

De hoofdgedachte is meestal te vinden in de inleiding of eerste alinea van een tekst. De schrijver laat je dan namelijk weten wat je gaat lezen. Je kunt dan beslissen of je de tekst verder gaat lezen. Past de tekst bij je leesdoel?

De hoofdgedachte staat soms aan het einde van een tekst. De schrijver geeft dan een soort samenvatting of terugblik op de tekst.

Oefeningen om de hoofdgedachte te zoeken en te vinden.

Voor het lezen

Bekijk de titel, de opmaak en het plaatje.

Stel de volgende vraag:

- Kun je al voorspellen waar deze tekst over zal gaan? Zo komen we misschien al een beetje de hoofdgedachte op het spoor!

Lees hierna de hele tekst. Dit mag hardop, in je hoofd of samen. Je leest dan bijvoorbeeld om en om een stuk hardop.

Na het lezen

Stel de volgende vragen:

- Wat is het onderwerp van de tekst? Waar gaat de tekst over? Antwoord zo kort mogelijk.
Het antwoord is: een berenactie voor KiKa.
Deze tekst gaat over 'een berenactie voor KiKa'. In de tekst wordt namelijk in iedere alinea iets verteld over deze actie.

Als je kind een uitgebreide samenvatting geeft van het verhaal, in plaats van één kort zinnetje, begeleid je kind dan naar die ene zin.

Stel vragen als:

- Wat is het belangrijkste onderwerp?
Je gaf me net een goede samenvatting. Welk woord of welke woorden gebruikte je nou in iedere zin die je zei? Laat je kind eerst zelf het antwoord geven. Als dit niet lukt, geef jij het antwoord: "Dat waren 'beren' en 'actie'. Het onderwerp van deze tekst is dus: een berenactie voor KiKa."

Wanneer jullie de tekst helemaal gelezen hebben en het onderwerp weten, heb je nog niet meteen de hoofdgedachte te pakken. **Je moet daarvoor nog stukjes teruglezen en de tekst echt induiken.**

De hoofdgedachte = het onderwerp van deze tekst + wat de schrijver daarover zegt.

Het onderwerp weten we al. We gaan nu op zoek naar wat de schrijfster daarover zegt.

Lees alinea 1: Vorige week ... coronavirus. (r. 2 - 5)

Stel de volgende vragen:

- Wat zegt de schrijfster in deze alinea over het onderwerp 'een berenactie voor KiKa'?
Het antwoord is: dat in een voetbalstadion knuffelberen op stoeltjes van het publiek zaten.
- Zou dit de hoofdgedachte van de tekst kunnen zijn? Waarom wel of niet?
Het antwoord is: nee, dit is niet de hoofdgedachte van deze tekst.
Dit is niet het belangrijkste stukje van deze tekst. Het is een inleiding. Een inleiding is het eerste gedeelte van een tekst. Hierin wordt in het kort uitgelegd waar de tekst over gaat. Soms staat in de inleiding al de hoofdgedachte, maar dat is in deze tekst niet zo.

Lees alinea 2: De beren ... beter. (r. 6 - 9)

Stel de volgende vragen:

- Wat gaat de schrijfster nu doen?
Het antwoord is: uitleg geven.
- Waar gaat zij uitleg over geven?
Het antwoord is: zij geeft uitleg over de berenactie. Zij vertelt hoe deze actie werkt en wat de gedachte erachter is.
- Hoe geeft de schrijfster de uitleg?
Het antwoord is: dat doet zij door een voorbeeld te geven. Zij gaat nu de actie waarover zij in alinea 1 heeft verteld, uitleggen en onderbouwen met een voorbeeld.

Lees alinea 3: Net als ... toekomst. (r. 10 - 12)

Stel de volgende vraag:

- Wat doet de schrijfster hier?
Het antwoord is: uitleg geven over wat de actie met haar doet.
Laat je kind zien dat de schrijfster in alinea 3 hetzelfde doet als in alinea 2. Zij geeft weer uitleg, alleen nu over haar gevoel en wat de actie met haar deed.

Lees de laatste alinea: Ik ben ... mooier! (r. 13 - 15)

Stel de volgende vraag:

- Wat doet de schrijfster hier?
Het antwoord is: ze geeft een samenvatting of conclusie van de berenactie.
- Wat is de conclusie van de berenactie?
Het antwoord is: dat het een groot succes was.

Bekijk nu nog eens de titel van de tekst: Een berenactie voor KiKa

Stel de volgende vragen:

- Wat weet je nu allemaal over de tekst? Het onderwerp is ...
Het antwoord is: een berenactie voor KiKa.
- Wat zegt de schrijfster over deze actie? Wat is haar conclusie?
Het antwoord is: dat de berenactie een groot succes was.
- Waar gaat de rest van de tekst vooral over?
Het antwoord is: de rest van de tekst gaat over de actie. Hoe de actie eruitzag, wat de gedachte erachter was en wat voor gevoel de actie bij de schrijfster opriep.
- Wat zou dan de hoofdgedachte van deze tekst kunnen zijn?
Het antwoord is: de berenactie voor KiKa was een groot succes. Minka is daar blij om.

Kom, na het lezen, samen met je kind **tot de conclusie** dat de schrijfster in alinea 1 t/m 3 uitleg en voorbeelden heeft gegeven over de berenactie.

Leg uit aan je kind dat voorbeelden niet bij de hoofdgedachte horen. Voorbeelden zijn er om duidelijker te maken wat je bedoelt.

Laat tot slot je kind zien waar jullie de hoofdgedachte hebben gevonden. In deze tekst is dat in de laatste alinea. Er wordt hier namelijk aan het einde van de tekst een samenvatting of conclusie gegeven.

Door dit vaker te oefenen, zal je kind gaan merken dat de hoofdgedachte vaker aan het einde van de tekst te vinden is. Maak je kind daar steeds op attent, zodat je kind dit zelf gaat leren herkennen. De hoofdgedachte kan ook te vinden zijn in de inleiding of eerste alinea van een tekst. De schrijver of schrijfster laat de lezer dan namelijk weten wat je gaat lezen.

Je hebt met behulp van deze tekst nu geoefend met 'het zoeken en vinden van de hoofdgedachte van een tekst'. Dit soort oefeningen kun je doen bij allerlei soorten teksten. Probeer het maar eens zelf! Zoek een tekst (of, nog leuker, laat je kind een tekst zoeken) en ga samen eens proberen de hoofdgedachte van een tekst te vinden. Tip: krantenartikelen zijn hier ook heel geschikt voor!

Succes!

Een berenactie voor KiKa

- 1 Beste lezer,
- 2 Vorige week had ik een brok in mijn keel. In de krant stond een artikel over 15.000
3 knuffelberen. Die stonden in het voetbalstadion van SC Heerenveen. De beren zaten
4 allemaal op de stoeltjes van het publiek. Dat mocht niet naar de wedstrijd komen
5 vanwege het coronavirus.
- 6 De beren vond ik natuurlijk geweldig. Maar de gedachte erachter vond ik nog veel mooier.
7 Elke beer stelde een Nederlands kind voor dat kanker heeft of heeft gehad. Stichting
8 KiKa verkoopt nu de beren. De 1 is voor onderzoek naar kinderkanker. Zo worden
9 de kinderen hopelijk nog sneller beter.
- 10 Net als de voetballers had ik kippenvel toen ik alle beren zag. Ik had zelfs tranen in mijn
11 ogen. Ik vind het zo mooi dat KiKa op deze manier geld ophaalt! Zelf heb ik natuurlijk ook
12 een beer gekocht. Ik gun namelijk alle zieke kinderen een gezonde toekomst.
- 13 Ik ben blij dat de actie van KiKa zo'n groot succes was. En dat ik een steentje bij heb
14 kunnen dragen. Hopelijk worden alle kinderen weer gezond. Dan wordt de wereld nog
15 een beetje mooier!
- 16 Groetjes,
17 Minka

Bron logo SC Heerenveen/KiKa: www.sc-heerenveen.nl en www.kika.nl

1.

Lees: *De beren ... beter.* (r. 6 - 9)

Wat past het beste op plaats 1?

- a opbrengst
- b geld
- c beer
- d wedstrijd

2.

Lees: *En dat ... dragen.* (r. 13 - 14)

Wat betekent 'een steentje bijdragen'?

Minka is blij dat ze...

- a een gelukssteen aan zieke kinderen heeft gestuurd.
- b een kaart naar de zieke kinderen heeft gestuurd.
- c geld heeft gegeven aan stichting KiKa.
- d vrijwilligerswerk heeft gedaan voor KiKa.

3.

Wat is dit voor soort tekst?

- a Een krantenartikel.
- b Een verhaal.
- c Een recept.
- d Een brief.

4.

Waarom heeft Minka zelf ook een beer gekocht?

- a Omdat ze kippenvel had toen ze de beren zag.
- b Omdat ze alle zieke kinderen een gezonde toekomst gunt.
- c Omdat ze zelf ook een knuffel wilde.
- d Omdat ze zelf ziek is geweest.

Kraak de code!

Hoe werkt kraak de code?

1.

Kijk naar de getallen in de vakjes van de afbeelding links.

In deze afbeelding staat hoeveel vakjes je in de rij van het vierkant rechts, in die kleur, moet kleuren.

www.wijzeroverdebasisschool.nl

Kraak de code

Kijk op onze website voor meer kraak de code en kleurplaten

Naam:

3	4	9	4						
5	1	1	1	1	5	1	1	1	1
6	1	1	3						
5	2	2	5	2	2	2			
1	3	2	4	3	4	2	1		
1	1	2	1	2	3	1	1	3	2
2	1	1	1	2	3	1	1	3	2
2	1	1	2	4	3	4	2	1	
1	1	3	2	2	2	1	2	2	2
1	5	5	1	4	4				
1	1	1	1	13	3				
2	1	1	1	9	1	1	2	2	
1	2	1	1	7	2	2	2	2	
2	2	1	6	2	4	1	2		
3	2	2	5	2	2	2	2		
4	2	1	6	2	2	1	2		
5	2	1	6	2	2	1	1		
9	6	1	2	2					
10	5	3	1	1					
2	5	3							

2.

In de afbeelding links zie je in de eerste rij een wit vakje met een 3, een zwart vakje met een 4, een wit vakje met een 9 en als laatste een zwart vakje met een 4.

Kleur in de eerste rij 3 vakjes wit, daarnaast 4 vakjes zwart, daarnaast 9 vakjes wit en als laatste 4 vakjes zwart.

3.

Kleur de rest van de rijen op deze manier. Als alle rijen zijn ingekleurd, verschijnt er een mooie tekening.

